

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA

06. 05. 2024. – 10. 05. 2024.

ODJEL ZA BANKARSTVO, SLUŽBA FRONT OFFICE

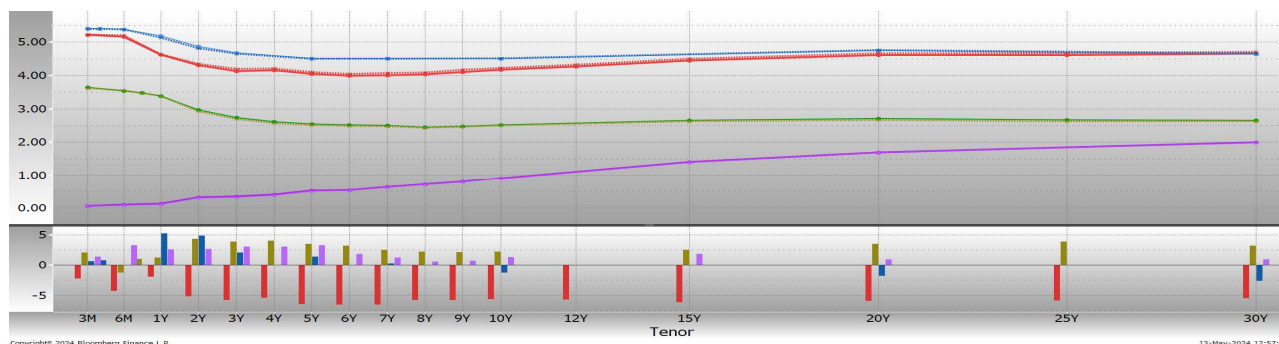

Sarajevo, 13. 05. 2024. godine**TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA**
06. 05. 2024. – 10. 05. 2024.**Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice**

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	3.5.24	-	10.5.24		3.5.24	-	10.5.24		3.5.24	-	10.5.24		3.5.24	-	10.5.24	
2 godine	2,92	-	2,97	↗	4,82	-	4,87	↗	4,36	-	4,32	↘	0,29	-	0,32	↗
5 godina	2,51	-	2,55	↗	4,50	-	4,51	↗	4,10	-	4,04	↘	0,49	-	0,52	↗
10 godina	2,50	-	2,52	↗	4,51	-	4,50	↘	4,22	-	4,17	↘	0,90	-	0,91	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	3.5.24	-	10.5.24	
3 mjeseca	3,650	-	3,688	↗
6 mjeseci	3,550	-	3,538	↘
1 godina	3,388	-	3,411	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 10. 05. 2024. godine (pune linije) i 03. 05. 2024. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su blago povećani u odnosu na prethodni tjedan. Prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 5 baznih poena, a prinosi italijanskih obveznica između 4 i 8 baznih poena.

Izjave predstavnika ECB su bile skoro nepromijenjene u odnosu na dosadašnje, u smislu da je prvo smanjenje kamatnih stopa planirano za lipanj, ali da će buduća putanja kretanja kamatnih stopa biti manje izvjesna, odnosno da je potrebna opreznost. Neki od članova UV ECB su ukazali na mogućnost smanjenja kamatnih stopa ove godine za 3 do 4 puta. S druge strane, član UV Holzmann je izjavio da nema razloga da ECB smanjuje kamatne stope prebrzo ili previše, dodajući da su u određenoj mjeri odluke ECB-a prirodno pod utjecajem Fed-a. Potpredsjednik ECB De Guindos je izjavio da se centralna banka nakon planiranog smanjenja kamatnih stopa u lipnju neće obvezivati na ikakvu putanju. Krajem tjedna je objavljen zapisnik sa travanjske sjednice ECB-a. Iako je značajna većina kreatora monetarne politike podržala održavanje kamatne stope na depozite banaka na razini od 4%, pojedini članovi su se zalagali za smanjenje stope navodeći zaoštavanje okruženja zbog smanjenja inflacije u posljednjih sedam mjeseci. Zapisnik je ukazao na različite stavove među kreatorima monetarne politike o vremenu i tempu smanjenja kamatnih stopa. Dok je većina oprezna, s obzirom na potencijalna povećanja plaća i nestabilne cijene energije koje bi mogle dovesti do eskalacije inflacije, drugi vjeruju da se inflacija približava cilju od 2%, opravdavajući do tri smanjenja kamatnih stopa u ovoj godini.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Prema njemačkom IW institutu očekuje se da će ekonomija Njemačke stagnirati u ovoj godini, usprkos boljem od očekivanog početka ove godine. Sa izazovima su još uvijek suočeni prerađivački i građevinski sektor, za koje IW prognozira da se i dalje nalaze u recesiji.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SVIB	-5,0	-3,6	-5,9
2.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	OŽUJ	-7,7%	-7,8%	-8,5%
3.	PMI kompozitni indeks – EZ (final.)	TRAV	51,4	51,7	50,3
4.	PMI indeks uslužnog sektora – EZ (final.)	TRAV	52,9	53,3	51,5
5.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milijardama EUR)	OŽUJ	22,4	22,3	21,4
6.	Trgovinska bilanca – Francuska (u milijardama EUR)	OŽUJ	-	-5,47	-5,61
7.	Fabričke narudžbe – Njemačka (G/G)	OŽUJ	-0,7%	-1,9%	-8,8%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	OŽUJ	-3,6%	-3,3%	-5,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	OŽUJ	-	-1,2%	1,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	OŽUJ	-	-7,7%	1,5%
11.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	OŽUJ	-	35,2%	-34,7%
12.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	OŽUJ	-	-3,5%	-3,3%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	OŽUJ	-	-5,4%	-7,6%
14.	Industrijske prodaje – Nizozemska (G/G)	OŽUJ	-	-8,4%	0,7%
15.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	OŽUJ	-	-1,7%	-3,9%
16.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	OŽUJ	-	-6,0%	-2,8%
17.	Maloprodaja – EZ (G/G)	OŽUJ	-0,2%	0,7%	-0,5%
18.	Maloprodaja – Italija (G/G)	OŽUJ	-	2,0%	2,4%
19.	Stopa inflacije – Nizozemska (final.)	TRAV	2,6%	2,6%	3,1%
20.	Stopa inflacije – Irska (final.)	TRAV	1,6%	1,6%	1,7%
21.	Promjena broja nezaposlenih – Španjolska (u '000)	TRAV	-	-60,5	-33,4

SAD

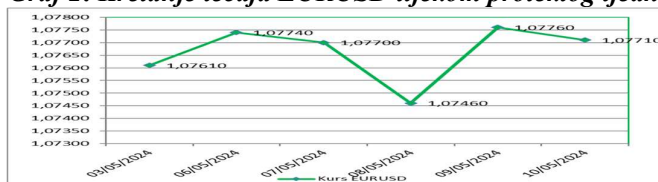
Financijsko tržište u SAD je tijekom proteklog tjedna bilo relativno mirno u smislu objavljivanja ekonomskih indikatora, dok su dužnosnici Fed-a bili prilično aktivni u iznošenju svojih stavova po pitanju daljnjeg pravca monetarne politike Fed-a. Predsjednik Fed-a iz Richmonda Barkin je izjavio da očekuje da će visoke kamatne stope dodatno usporiti ekonomiju i ohladiti inflaciju prema ciljanoj vrijednosti centralne banke od 2%, dok je njegov kolega iz Njujorka Williams istakao da će doći do smanjenja kamatnih stopa, ali odluka o tomu kada, ovisit će o podacima. Predsjednica Fed-a iz Bostona Collins je upozorila da bi dostizanje Fedovog cilja inflacije od 2% moglo potrajati duže nego što se ranije mislilo, bez naznake kada bi smanjenje kamatnih stopa moglo početi. Logan iz Dalasa je naglasila kako je eventualna odluka o smanjenju kamatnih stopa preuranjena, navodeći potrebu za fleksibilnošću i kontinuiranom procjenom financijskih uvjeta. Goolsbee iz Čikaga je istakao da iako je monetarna politika relativno restriktivna, malo je dokaza koji ukazuju na to da se inflacija stabilizira oko razine od 3%, što implicira da će odluke o prilagodbi kamatnih stopa ovisiti o ekonomskim podacima.

Morgan Stanley je objavio kako sada očekuje da će prvo smanjenje referentne kamatne stope Fed-a uslijediti u rujnu, umjesto u srpnju, kako je ranije očekivano. Istraživanje viših kreditnih djelatnika Fed-a o praksama bankarskog kreditiranja (SLOOS), pokazalo je pooštavanje standarda kreditiranja u I. tromjesečju, uz pad potražnje za kreditima, za komercijalne i industrijske kredite, kao i za sve kategorije kredita za nekretnine.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd USD) OŽUJ	15,0	6,27	15,02
2.	Broj zahtjeva za hipotekarne kredite 3. svib	-	2,6%	-2,3%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 4. svib	212.000	231.000	209.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 27. trav	1.782.000	1.785.000	1.768.000
5.	Proračunski saldo (u mlrd USD) TRAV	250,0	209,5	176,2

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 1,0761 na razinu od 1,0771.

VELIKA BRITANIJA

BoE je na sjednici održanoj sredinom proteklog tjedna zadržala referentnu kamatnu stopu nepromijenjenu na razini od 5,25%. Ipak, odluka nije donesena jednoglasno jer se zamjenik guvernera Ramsden priključio članici MPC Dhingrai i glasovao za smanjenja ove kamatne stope na 5,0%, pa je omjer glasovanja iznosio 7:2. Ovo nije bilo očekivano na tržištu, te sugerira da se BoE možda priprema za skorije smanjenje kamatnih stopa. Guverner BoE Bailey je ukazao na to da bi buduća smanjenja kamatnih stopa mogla premašiti trenutna očekivanja tržišta, te je izjavio da je moguće da će morati smanjivati referentnu kamatnu stopu tijekom dolazećih tromjesečja. BoE je objavila da očekuje da će inflacija dostići ciljanu razinu u naredne dvije godine, a da će nakon toga bilježiti dodatni pad. Krajem tjedna su objavljeni podatci o ekonomskom rastu Velike Britanije u I. tromjesečju, koji su ukazali na ekspanziju gospodarstvene aktivnosti, a što se odrazilo na rast prinosa britanskih državnih obveznica duž cijele krive, iako je na tjednoj razini zabilježeno smanjenje. Usprkos ovim optimističnim podacima, oporavak ekonomije Velike Britanije od pandemije je i dalje spor u usporedbi s drugim velikim naprednim ekonomijama. S druge strane, snažniji rast BDP-a od očekivanog mogao bi zakomplicirati odluke BoE o monetarnoj politici. Ranije se očekivalo da će BoE smanjiti kamatne stope već u lipanj kako bi se potakla ekonomska aktivnost, a sada se očekuje da će se centralna banka odlučiti za oprezniji pristup. Ova promjena bi mogla odgoditi smanjenje kamatnih stopa, čime bi utjecala na inflatorna očekivanja i ekonomska predviđanja.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	BDP (Q/Q) P I. tromjesečje	0,4%	0,6%	-0,3%
2.	BDP (G/G) P I. tromjesečje	0,0%	0,2%	-0,2%
3.	Privatna potrošnja (Q/Q) P I. tromjesečje	0,4%	0,2%	-0,1%
4.	Državna potrošnja (Q/Q) P I. tromjesečje	0,6%	0,3%	0,1%
5.	Izvoz (Q/Q) P I. tromjesečje	-1,1%	-1,0%	-0,8%
6.	Uvoz (Q/Q) P I. tromjesečje	-0,5%	-2,3%	-0,3%
7.	Industrijska proizvodnja (G/G) OŽUJ	0,3%	0,5%	1,0%
8.	Prerađivačka proizvodnja (G/G) OŽUJ	1,7%	2,3%	2,6%
9.	PMI indeks građevinskog sektora TRAV	50,4	53,0	50,2

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,85778 na razinu od 0,86002. GBP je deprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2547 na razinu od 1,2525.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

JAPAN

Fokus tržišnih sudionika proteklog tjedna u Japanu je bio na kretanju JPY u odnosu na druge glavne valute, posebice USD. Glavni japanski diplomata koji se bavi pitanjima valutnih intervencija je izjavio da će Japan možda morati poduzeti mjere protiv neurednih i špekulativnih kretanja deviznih tečajeva. Naglasio je da iako Vlada teži funkcionalnom tržištu, prekomjerne fluktuacije ili neuredna kretanja zbog špekulacija mogu zahtijevati odgovarajuće intervencije. Japan namjerava zadržati čvrst pristup, kao što je to činio u prošlosti, u odgovoru na takve situacije. Istodobno, BoJ je izrazila spremnost da pomno prati kretanje JPY i njegov utjecaj na cijene, te je objasnila svoj stav da vodi monetarnu politiku ka postizanju održivog cilja inflacije od 2%. Guverner BoJ Ueda je izjavio da bi slab JPY mogao povećati inflaciju i da bi BoJ mogla poduzeti mjere monetarne politike ukoliko taj pad bude značajno utjecao na cijene.

Članovi MPC BoJ su na travanjском sastanku o politici u velikoj mjeri zauzeli jastrebovski stav, sugerirajući mogućnost rasta kamatnih stopa brže nego što se očekivalo. Ovo jastrebovsko raspoloženje je pomoglo da se uspori pad JPY, koji je prilično oslabio u posljednje vrijeme. Spremnost BoJ da poveća kamatne stope kasnije tijekom godine, zajedno sa potencijalnim smanjenjem obima kupovine obveznica, moglo bi dodatno podržati JPY.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno	Prethodno
			stanje	razdoblje
1.	PMI indeks uslužnog sektora F	TRAV	-	54,3
2.	Indeks realnih zarada (G/G)	OŽUJ	-1,4%	-2,5%
3.	Vodeći indeks P	OŽUJ	111,2	111,4
4.	Koicidirajući indeks P	OŽUJ	114,0	113,9
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY)	OŽUJ	549,6	491,0
				-280,9

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 164,72 na razinu od 167,76. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 153,05 na razinu od 155,78.

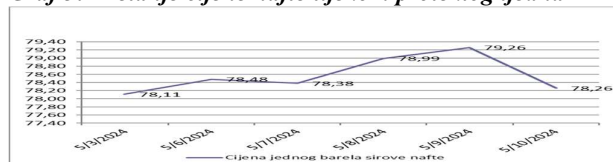
NAFTA I ZLATO

Cijena jednog barela sirove nafte na otvaranju tržišta u ponedjeljak je iznosila 78,11 USD (72,59 EUR).

Do petka je cijena ovog energenta bilježila rast (izuzev utorka kad je neznatno smanjena), dok je u petak smanjena za preko 1% Početkom tjedna cijena nafte je zabilježila rast, jer je Saudijska Arabija povećala cijene sirove nafte u lipnju u većini regija. Povećana je i zabrinutost zbog sukoba između Izraela i Hamasa nakon neuspjelih pregovora. Blagi pad cijene nafte zabilježen je u utorak nakon objavljivanja novinskog izvješća koji ukazuje na to da bi OPEC+, kako je nagovijestio zamjenik ruskog premijera Aleksandar Novak, mogao povećati proizvodnju sirove nafte. Bez obzira na to, cijena ovog energenta je ostala relativno podržana razvitkom događaja na Bliskom istoku nakon što je Izrael preuzeo kontrolu u Rafahu na granici sa Egiptom. Sredinom tjedna je objavljen podatak koji je pokazao da su zalihe sirove nafte u SAD prošlog tjedna pale za 1,36 milijuna barela, sukladno očekivanjima. EIA i dalje predviđa da će se ove razine zaliha smanjiti na 430 milijuna barela do kolovoza. Poboľšani podatci iz Kine, gdje je uvoz sirove nafte porastao u travnju, a ukupni trgovinski izvoz i uvoz se vratili na uzlaznu putanju, zajedno sa zahlađenjem američkog tržišta rada, koje bi moglo potaknuti smanjenje kamatnih stopa, doprinijeli su pozitivnom zamahu cijene nafte tijekom trgovanja u četvrtak. OPEC više neće objavljivati vlastitu kalkulaciju potražnje sirove nafte i fokusirat će se na prognoze potražnje za naftom iz šire skupine OPEC+, što ukazuje na suradnju između OPEC-a i članica koje nisu članice OPEC-a u kolektivnim odlukama o snabdijevanju naftom. Krajem tjedna cijena nafte je bila volatilna, te je na zatvaranju tržišta u petak smanjena u odnosu na prethodni dan. Čimbenici koji su doprinijeli fluktuaciji cijene ovog energenta uključivali su rastuće zalihe naftnih proizvoda u SAD, jačanje USD, kao i mješovite signale o potražnji ključnih tržišta, kao što su Kina i SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 78,26 USD (72,66 EUR). Cijena nafte je blago povećana u odnosu na prethodni tjedan za 0,19%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

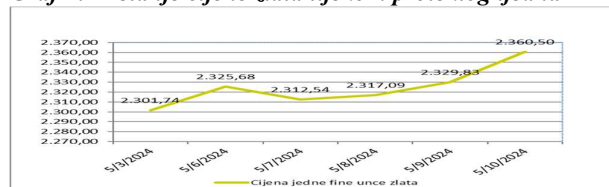
Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.301,74 USD (2.138,96 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena zlata je bilježila rast, izuzev utorka. Nakon rasta početkom tjedna, cijena ovog plemenitog metala je zabilježila smanjenje u utorak pod utjecajem travcijacije USD, dok su trgovci vagali jastrebovske komentare kreatora monetarne politike Feda o izgledima za ublažavanje monetarne politike ove godine. Narodna banka Kine povećala je svoje zlatne rezerve, 18. mjesec zaredom u travnju, iako je tempo kupovine usporen zbog rekordnih cijena. U travnju je Centralna banka Kine kupila 60.000 trojnih unci, što je manje od 160.000 u ožujku i 390.000 u veljači. Usprkos usporavanju, kupovine svjetskih centralnih banaka, predvođenih Kinom, u prvom tromjesečju bile su najsnažnije zabilježene.

Prema očekivanjima ekonomskih analitičara cijena zlata bi se mogla konsolidirati blizu razine od 2.300 USD u bliskoj budućnosti, pod uvjetom da ne dođe do novog geopolitičkog šoka. Prema podacima koje je objavio Goldman Sachs Group Inc., kupovina zlata od strane centralnih banaka sa tržišta u razvitku ima prostora za daljnji rast, što doprinosi rastu cijena ovog plemenitog metala. Analitičari ove banke prognoziraju da će cijena zlata dostići razinu od 2.700 USD po unci do kraja godine. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila bilježiti rast, a pod utjecajem objavljivanja podataka sa tržišta rada u SAD, što je povećalo očekivanja potencijalnog smanjenja referentne kamatne stope Feda kasnije tijekom godine. Tržišni sudionici očekuju moguće smanjenje kamatnih stopa u SAD prije nego što se ranije očekivalo, a što podržava cijenu sredstava koja predstavljaju sigurna utočišta poput zlata i srebra.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 2.360,50 USD (2.191,53 EUR). Cijena zlata je zabilježila rast od 2,55% u odnosu na prethodni tjedan.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može jamčiti njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica rabljenja ili nemogućnosti rabljenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.